

pc basisschool
GRAAF JAN
samen leven, samen leren

Graaf Jan van Montfoortschool

Beleid ter voorkoming en/of regulering van pestgedrag

1. 1 Inleiding:

Iedere school heeft een veilig schoolklimaat nodig. Op de Graaf Jan van Montfoortschool zijn wij ons ervan bewust dat veiligheid de basis is voor goed functioneren van leerlingen en medewerkers.

In een veilig en leefbaar schoolklimaat gaat het om drie belangrijke onderdelen:

1. Er is zorg voor een goede omgang met elkaar. Volwassenen zijn zich hierbij bewust van hun voorbeeld gedrag. Kinderen worden geholpen hun sociale vaardigheden te vergroten.
2. Er is zorg voor het voorkomen en oplossen van calamiteiten, waarbij pestgedrag, agressie en intimidatie de nodige aandacht krijgt. Hiertoe dient het beleidsplan voor agressie, geweld en (seksuele) intimidatie. (SPCO veiligheidsplan)
3. Er is zorg voor veilige voorzieningen binnen en buiten de school.

Onze school gebruikt hierbij naast het SPCO veiligheidplan, in ieder geval de volgende hulpmiddelen:

- ☒ methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, de Vreedzame school
- ☒ beleid ter voorkoming van pestgedrag
- ☒ een pestprotocol
- ☒ beleid toelaten en verwijderen
- ☒ 6 gedragsregels in en om de school, o.m. op het schoolplein en in de gymzaal
- ☒ regels rond straffen en belonen

2.0. In dit beleidsstuk wordt het beleid ter voorkoming van pestgedrag beschreven.

2.1 Kern:

Ieder kind heeft behoefte aan relatie, competentie en onafhankelijkheid (autonomie), ook wel de drie basisbehoeften genoemd. Aan het begin van ieder schooljaar is het voor de leerkracht weer een uitdaging om een pedagogisch klimaat te creëren dusdanig dat er daadwerkelijk aan deze basisbehoeften tegemoet kan worden gekomen bij ieder individu. Om inzicht in de samenhang binnen de groep te krijgen maken de leerkrachten van groep 3 t/m 8 in een sociogram van hun groep.

2.2 Begripsomschrijving:

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

2.2.1 Plagen

Plagen is het vertonen van gedrag jegens elkaar wanneer kinderen aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag heeft een uitnodigend karakter en geschiedt in een onschuldige sfeer welke door geen van de betrokkenen als bedreigend of vervelend wordt ervaren.

2.2.2. Pesten

Pesten is het vertonen van ongewenst gedrag jegens (een) andere leerling(en) op basis van macht en intimidatie. Dit gedrag heeft een systematisch karakter en vindt plaats in een voor de ander bedreigende sfeer. Hierdoor wordt het gevoel van veiligheid aangetast.

2.2.3. Betrokkenen

- het gepeste kind (slachtoffer);
- de pester;
- de meeloper;
- de ouders/verzorgers van het slachtoffer;
- de ouder/verzorgers van de pester;
- de ouders/verzorgers van de meeloper.
-

2.3 Beleid ter voorkoming van pestgedrag

2.3.1. Preventief beleid

- De leerkrachten praten veel met de kinderen over omgangsregels, waarden en normen e.d. Vooral aan het begin van het nieuwe schooljaar. In de eerste week van het schooljaar wordt elke dag een les uit de Vreedzame school gegeven. In de groepen 1 t/m 3 wordt er wekelijks middels concrete gebeurtenissen aandacht besteed aan de gewenste omgangsnormen tussen de leerlingen onderling en tussen leerling en leerkracht. Dit wordt geïntegreerd met de methode van de Vreedzame school. Vanaf groep 4 komt de leerkracht regelmatig terug op de gemaakte afspraken van het begin van het schooljaar.

- In het begin van het jaar maken we klassenregels met de kinderen en hangen deze op een duidelijke plek in de klas op. Dit wordt overigens ondertekend door iedere leerling –vanaf de schrijfleef tijd- als een soort contract waarop ingespeeld kan worden bij een eventueel incident.
- De ouders van de groepen 1 tot 8 worden tijdens de informatieavond geïnformeerd over de klassikaal gemaakte regels. Op deze manier wordt op het onderwerp ook in de thuissituatie bespreekbaar gemaakt.
- We geven les met behulp van de methode de Vreedzame school om zo de sociale vaardigheden van kinderen te vergroten.
- We houden ons aan de zes positieve regels:
  - Iedereen hoort erbij;
  - Wij zorgen ervoor dat iedereen goed kan spelen en werken;
  - Wij zorgen goed voor het materiaal van onszelf en van anderen;
  - Wij gaan vriendelijk met elkaar om, dan voelt iedereen zich veilig;
  - Klikken mag als je pesten zag.
  - STOP = STOP en NEE = NEE
- Bij incidenten proberen we direct aandacht te schenken aan het probleem door de kinderen te wijzen op deze regels. Dit kan klassikaal maar ook alleen met de betrokken kinderen. De volgende afspraak geldt: “Stop is stop, nee is nee”. Kinderen leren vervelend gedrag te negeren en een maatje op te zoeken. Als dat niet helpt zoek je hulp bij een leerkracht. De leerkracht kan het kind laten afkoelen door het op een time-out plek te zetten.
- In het kader van het project “De Vreedzame School” is er voor alle kinderen een stappenplan om conflicten mee op te lossen, Praat Het Uit:
  1. STOP! Afkoelen!
  2. Doe je gele sjaal om. (Praat erover en kies een win-win oplossing).
De gele sjaal staat voor: Vertel duidelijk en netjes wat jij wilt en denk en luister goed naar de ander.
  3. Praat: Hoe zie jij het?
Luister: Hoe ziet de ander het?
Praat: Wat wil jij?
Luister: Wat wil de ander?
  4. Herhaal wat de ander wil.
  5. Bedenk zoveel mogelijk oplossingen voor het probleem.
  6. Kies een win-win oplossing. Maak een plan en voer het uit.
- We proberen de kinderen te leren om elkaar opstokers (complimenten) te geven. Hierdoor zal het zelfvertrouwen van de kinderen groeien.
- Ook het leren samenwerken heeft onze aandacht als het gaat om preventie voor pesten. Kinderen komen hierdoor tot de ontdekking dat iedereen eigen kwaliteiten en capaciteiten heeft en dus iedereen anders is. Door aandacht te schenken aan het samenwerken proberen we de leerlingen te leren om respect te tonen voor ieders verschillen.

Het doel van deze preventieve aanpak is dat alle kinderen zich veilig voelen in de school. Iedereen weet dan dat pesten niet wordt geaccepteerd, dat hij eventueel met een probleem terecht kan bij de leerkracht en dat het melden van pesterijen geen ‘klikken’ is.

3. Curatief beleid:

3.1. Signalering pestgedrag:

Wanneer ondanks de preventieve maatregelen binnen het groepsproces de volgende signalen zich openbaren bij een leerling, kan er sprake zijn van een pestprobleem:

- Een kind vertoont teruggetrokken gedrag
- Een kind komt vaak klagen over pesterijtjes
- Kinderen roepen bij onenigheid o.i.d vaak dezelfde naam
- Eigendommen verdwijnen of werkstukken worden kapot gemaakt van een kind
- Een kind wil graag in de buurt van een leerkracht blijven
- Een kind wordt nooit gekozen door andere leerlingen
- Een kind wil niet meer naar school toe, heeft buikpijnklachten of hoofdpijn
- Een kind wordt uitgescholden door een ander zonder aanleiding
- Een kind huult snel en is ongeconcentreerd.
- Ouders/verzorgers melden dat hun kind wordt gepest.

3.2. Inspelen op pestgedrag:

Wanneer na signalering pestgedrag wordt vastgesteld, kunnen wij als school op curatieve wijze inspelen op dit probleem.

Dit geven we vorm op de volgende manieren:

- We bieden steun aan het kind dat gepest wordt door naar het kind te luisteren en zijn/haar probleem serieus te nemen. We overleggen met het kind over mogelijke oplossingen en proberen deze oplossingen met elkaar te verwezenlijken.
- Leerkrachten noteren gesignaleerd pestgedrag in het leerlingvolgsysteem bij zowel de pester als de gepeste leerling.
- We bieden steun aan het kind dat zelf pest (pester) en de gesignaleerde meelopers door te bespreken wat pesten voor de ander betekent. Daarnaast helpen we het kind om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen. Dit wordt steeds geëvalueerd met de desbetreffende leerling om zo de voortgang te bewaken.
- We betrekken de middengroep bij het bedenken van oplossingen voor het pestprobleem. We maken het onderwerp bespreekbaar en belichten daarbij hun rol als middengroep: 'hoe kunnen zij bijdragen om het pestprobleem te stoppen?'

Wanneer deze curatieve aanpak in werking wordt gezet –waarbij pesters, zondebokken, middengroep en ouders een rol spelen- is het evenwicht van het groepsproces verstoord. Hierdoor zal er op dat moment -helaas- niet bij iedere leerling tegemoet gekomen worden aan de drie basisbehoeften. Aangezien juist deze behoeften de basis vormen om je als kind op positieve wijze op cognitief en sociaal-emotioneel gebied te ontwikkelen, willen we als school te allen tijde proberen om preventief het groepsproces in balans te houden.

3.3. Als inspelen geen succes heeft .

Als blijkt dat het curatieve beleid binnen de groep niet het juiste effect sorteert, treedt een volgende fase in werking. De pester en zijn/haar ouders/verzorgers worden direct aangesproken op het gedrag. In dit verband is consequent handelen van groot belang. De volgende stappen worden gezet.

- De betrokken ouders/verzorgers worden geïnformeerd. De ouders en de leerling worden uitgenodigd op school. Namens de school is de leerkracht en de

arbocoördinator of IB-er en/of de directeur aanwezig. Zowel leerlingen als ouders moeten namelijk inzien dat een pestprobleem een serieus probleem is, dat wij als school willen aanpakken maar waarbij we het thuisfront nodig hebben. Er wordt aangegeven welk gedrag de school van de leerling verlangt, passend bij het kind en de situatie. Gemaakte afspraken worden in een verslag vastgelegd. De ouders kunnen verwezen worden naar het maatschappelijk zorgsysteem. Tevens wordt gewezen op de mogelijkheden die de school heeft ten aanzien van het tijdelijk verwijderen uit de groep, Het uitsluiten van situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag, het schorsen van leerlingen op basis van een ordemaatregel en het verwijderen van de leerling. Erg belangrijk hierin is handhaving. Er kunnen nog zulke goede afspraken zijn gemaakt, maar wanneer er vervolgens op ruime schaal de hand mee wordt gelicht, zal er hooguit sprake zijn van 'een papieren werkelijkheid'. Leerlingen en ouders zullen teleurgesteld worden in de school, die hen niet het houvast bieden waarop ze meenden te kunnen rekenen. Het gevoel van onveiligheid zal toenemen.

- Indien er sprake is van afstemmingsproblemen tussen de leerling en de ouders enerzijds en de school anderzijds kan een afspraken protocol worden opgesteld. In dit protocol wordt aangegeven welke afspraken moeten worden nageleefd om de onderlinge verhoudingen te herstellen. Tevens staat vermeld dat bij het niet nakomen van deze afspraken de directie van de school tot schorsing kan overgaan.
- Indien alle op school gebruikelijke orde maatregelen geen effect sorteren, kan de directie besluiten een leerling voor maximaal 3 dagen de toegang tot de school te ontfagen. De procedure hiertoe staat beschreven in het beleidsplan toelaten en verwijderen .
- Indien een schorsing niet het gewenste effect sorteert kan de directie een procedure in gang stellen om een betrokken leerling definitief te verwijderen. De procedure staat beschreven in het beleidsplan toelaten en verwijderen .

Ook met de ouders van het kind dat gepest wordt vindt geregeld overleg plaats over hun kind. Met hen wordt bekeken wat in het belang van het welbevinden van hun kind nog kan worden ondernomen, naast de geboden aandacht op school en de lessen uit de Vreedzame school. Te denken valt aan het zoeken van deskundige hulp voor deze leerling, bij bijvoorbeeld jeugdzorg, de jeugdgezondheidszorg, het centrum jeugd en gezin en Altrecht. Er kan gedacht worden aan een sociale vaardigheidstraining of individuele orthopedagogische hulp.

Bijlage 2 bij het pestbeleid van de Graaf Jan van Montfoortschool

Protocol

Begripsomschrijving:

Pesten is het vertonen van ongewenst gedrag jegens (een) andere leerling(en) op basis van macht en intimidatie. Dit gedrag heeft een systematisch karakter en vindt plaats in een voor de ander bedreigende sfeer. Hierdoor wordt het gevoel van veiligheid wordt aangetast.

Als pesten wordt gesignaleerd handelen wij achtereenvolgens als volgt:

- 1a. Leerkrachten noteren gesignaleerd pestgedrag in het LVS.
- 1b. De betrokken ouders/verzorgers van de kinderen die pestgedrag vertonen worden ingelicht door de groepsleerkracht. De ouders wordt gevraagd hier thuis aandacht aan te besteden.
- 1c. Leerkrachten gaan individuele gesprekken aan met de leerling met als doel het gedrag te reguleren.
- 2 Er is geen verbetering merkbaar: De betrokken ouders/verzorgers worden opnieuw geïnformeerd. De ouders worden uitgenodigd op school. Namens de school is de leerkracht en de arbocoördinator, intern begeleider en/of de directeur aanwezig. Zowel leerlingen als ouders moeten namelijk inzien dat een pestprobleem een serieus probleem is, dat wij als school willen aanpakken maar waarbij we het thuisfront nodig hebben. Er wordt aangegeven welk gedrag de school van de leerling verlangt, passend bij het kind, en de situatie. Ook wordt aangegeven welke hulp de school en de ouders kunnen inroepen. De ouders kunnen verwezen worden naar het maatschappelijk zorgsysteem. Gemaakte afspraken worden in een

afsprakenprotocol vastgelegd. Tevens wordt gewezen op de mogelijkheden die de school heeft ten aanzien het nemen van orde maatregelen. Dit kan zijn: Het tijdelijk verwijderen uit de groep, het uitsluiten van situaties die zich bijzonder lenen voor het pestgedrag, het schorsen van leerlingen en het verwijderen van de leerling. Er wordt een vervolgspraak gemaakt.

3. Er is geen verbetering merkbaar: De directie gaat over tot het nemen van een orde maatregel. Dit kan zijn: Het tijdelijk verwijderen uit de klas (de leerling wordt dan elders binnen de school of tijdelijk gedeeltelijk thuis opgevangen) of het schorsen van de leerling gedurende een tot 3 dagen. Terugkeer van de leerling in de groep is pas mogelijk nadat de ouders hebben ingestemd met de door de directie van de school gestelde voorwaarden.
4. Er is geen verbetering merkbaar: Indien stap 1 t/m 5 niet leidt tot het gewenste effect treedt de directie in overleg met het College van Bestuur teneinde een verwijderingprocedure in gang te zetten.